

Palanga, 2020 m. sausio mėn. 21 d.

PALANGOS KREDITO UNIJOS 2019 M. METINĖ VIDAUS AUDITO TARNYBOS VEIKLOS ATASKAITA

Tai – metinė, Visuotiniam narių susirinkimui teikiama Palangos kredito unijos Vidaus audito tarnybos veiklos ataskaita, kurioje pristatoma tarnybos veikla per 2019 metus, apžvelgiama tarnybos veiklos organizavimas, aplinka, įvertinama metinio vidaus audito plano, rekomendacijų įgyvendinimo būklė bei pažangos stebėsenos procesas. Taip pat, pateikiamos bendros išvados dėl Vidaus audito tarnybos veiklos ir gairės ateinančių metų veiklos organizavimui ir gerinimui. Išsamios pusmetinės Vidaus audito tarnybos ataskaitos buvo apsvarstytos valdyboje. Šių ataskaitų pagrindu parengta metinė ataskaita Visuotiniam narių susirinkimui.

1. Informacija apie vidaus audito tarnybą (toliau – VAT) ir VAT dirbančius asmenis

Kredito unijos vidaus audito tarnyba – tai struktūrinis padalinys, kuris atlieka kredito unijos veiklos, vidaus kontrolės, valdymo sistemų bei rizikų valdymo vertinimą, teikia rekomendacijas dėl pastebėtų veiklos trūkumų šalinimo, dėl organizacijos veiklos gerinimo ir taip padeda įgyvendinti keliamus organizacijos veiklos tikslus. Palangos kredito unijos vidaus audito tarnyba įkurta 2009 metų lapkričio mėnesį, pakeitus tuo metu galiojusio Kredito unijų įstatymo straipsnį, kuriame nurodyta prievolė turėti vidaus audito tarnybą tik Kredito unijos aktyvams išaugus iki 10 mln. litų. Atsižvelgiant į poreikį, Vidaus audito tarnyboje dirba vienas darbuotojas – vidaus auditorius. Metų gale aktyvai sudarė 8,25 mln. Eurų. 2018 metais atsisakius stebėtojų tarybos Tarnyba yra pavaldi valdybai.

2. VAT veiklos organizavimas

2019 metais VAT savo veiklą organizavo vadovaujantis 2009-11-30 patvirtintais Palangos kredito unijos vidaus audito tarnybos nuostatais, versija 1.1 ir Vidaus audito metodika versija 1.1. su tikslu atlikti vidaus auditus ir pateikti rekomendacijas. 2019-12-01 nuostatai atnaujinti ir patvirtinta versija 1.2.

Atitinkamų sričių vidaus auditai, tame tarpe lėšų panaudojimo, atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos banko nutarimais bei LCKU paruoštais darbo reglamentais. VAT veikla organizuojama ir su tikslu teikti konsultavimo paslaugą.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 10 straipsnio nuostatą dėl VAT veiklos nepriklausomumo įgyvendinimo, patvirtiname, kad nebuvo daromas poveikis planuojant ir atliekant vidaus auditus bei pateikiant vidaus audito rezultatus. VAT auditoriui nebuvo pavesta dalyvauti priimant tiesioginius sprendimus dėl Palangos kredito unijos valdymo ar įgyvendinant vidaus kontrolės politiką. Kadangi kredito unijoje dirba tik VAT vidaus auditorė, tikrinant ir vertinant veiklą, nebuvo sričių, už kurią ji būtų atsakinga mažiau kaip prieš vienus metus prieš pradėdama eiti pareigas VAT.

Taip pat nebuvo su VAT funkcijomis nesusijusių užduočių - korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijų, vidaus auditų, neįtrauktų į vidaus audito visumą ar inventorizacijos atlikimo. Metų eigoje Kredito unijoje nebuvo sudarytos darbo grupės, kuriai paskirta vadovauti ar dalyvauti

nustatant ir įgyvendinant vidaus kontrolės politiką bei nebuvo atlikti vadovo pavedimai, nesusiję su vidaus audito veikla.

2019 m. dalyvauta Fabrizio Balda seminare „Rizikos vertinimo metodai ir atskaitomybė“, seminaro išlaidos buvo padengtos iš asmeninių lėšų. Taip pat buvo dalyvauta LCKU rengiamuose mokymuose.

3. VAT veiklos planavimas

Vidaus audito tarnybos veikla planuojama vidaus audito tarnybos auditoriui sudarant strateginį ir metinį veiklos planus, kurie gali būti koreguojami atsižvelgiant į Palangos kredito unijos vadybos, administracijos vadovės pasiūlymus, Kredito unijos strateginio veiklos plano pokyčius ir koregavimus. Planai patvirtinti pagal reikalavimus ne vėliau kaip iki vasario 15 dienos.

Ilgalaikis (ne mažiau kaip 3 metų) vidaus audito planas sudaromas, atsižvelgiant į įvairių kredito unijos veiklos sričių riziką bei jų reikšmingumą, analizuojant ir įvertinant vidaus audito darbo aplinką bei išteklius, vidaus audito poreikį, o esant poreikiui peržiūrimas.

Metinis planas sudaromas atsižvelgus į strateginį planą. Nuo 2020 metų kai kurie auditai bus privalomai įtraukiami pagal LCKU pateiktas rekomendacijas.

4. Vidaus auditų atlikimas ir rezultatai

2019 metais buvo atlikti 5 auditai. Atlikti neplaninius auditus poreikio nebuvo. Pirmas auditas susijęs su pažangos stebėjimu ir rekomendacijų įgyvendinimu, plačiau bus aptartas kitoje ataskaitos dalyje.

Antras - KU priimtų indėlių, nustatytų ir taikomų komisinių mokesčių bei narių registro duomenų vertinimo auditas. Pateikta 11 rekomendacijų. Viena iš svarbesnių buvo rekomendacija, kad valdyba turėtų išanalizuoti paslaugų kainodarą ir pakeisti dalies paslaugų įkainius.

Trečias - KU vidaus kontrolės sistemos, operacinės rizikos valdymo priemonių auditas. Pateiktos 8 rekomendacijos. Svarbesnės rekomendacijos susijusios su tinkamu BDAR (t.y. asmens duomenų valdymu) bei pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įgyvendinimu.

Atlikus Kredito rizikos valdymo, paskolų suteikimo ir administravimo auditą pateikta 10 rekomendacijų. Reikšmingesnės rekomendacijos susijusios su vėluojančių skolininku administravimu.

Atlikus KU likvidumo, kapitalo pakankamumo ir koncentracijos, palūkanų normos rizikos valdymo priemonių auditą pateiktos 8 rekomendacijos. Pagrindinės susijusios su tinkamu darbinuose reglamentuose numatytų kontrolės veiksmų fiksavimu ir atskaitų pateikimu bei svarstymu.

Audito ataskaitos buvo svarstomos valdybos posėdžiuose bei priimami sprendimai įgyvendinti pateiktas rekomendacijas. Per 2019 metus, tarnyba pateikė 37 rekomendacijas dėl veiklos gerinimo.

5. Vidaus kontrolės vertinimas

2019 m. atliekamų auditų metu pagrindinis dėmesys buvo skiriamas vidaus kontrolės sistemos tinkamumui ir veiksmingumui bei rizikos valdymo procesui vertinti, KU vidaus veiklą reglamentuojančių dokumentų reikalavimų laikymosi kontrolei bei rekomendacijų, galinčių pagerinti procesų kokybę, sumažinti veiklos riziką, teikimui.

Atliekant auditus nenustatyta sisteminių klaidų bei nebuvo pateikta kitų reikšmingų pastebėjimų, darančių neigiamą įtaką Palangos kredito unijos bei susijusios rizikos valdymui ir vidaus kontrolei. Rekomendacijos daugiau buvo rekomendacinio pobūdžio su tikslu tobulinti

veiklą ir vidaus kontrolę. Kredito unijos vadovybė stengiasi gerinti veiklą, numato rizikos valdymo ir vidaus kontrolės priemones, padedančias sumažinti galimas rizikas.

LCKU audito komitetas informavo, kad jei kredito unijos veikla grupei kels didelę riziką, galimai bus testuojami ir Kredito unijų vidaus auditoriai. VAT veikla bus vertinama planinių LCKU patikrinimų metu.

6. Pažangos stebėjimas

2019 m. vasario – kovo mėnesiais vidaus audito tarnyba atliko 2018 m. KU vidaus tarnybos ataskaitose nustatytų trūkumų pašalinimo ir rekomendacijų įgyvendinimo auditą. Nustatyta, kad dalis vidaus audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendina, kiek tai susiję su pačios kredito unijos galimybėmis.

Stebint kaip buvo įgyvendintos per 2018 metus pateiktos rekomendacijos nustatyta, kad iš 20 pateiktų rekomendacijų, 19 buvo įgyvendintos, 1 rekomendacijos įgyvendinimas atidėtas vėlesniam laikui, tačiau nenurodant konkretaus termino. Bendras pateiktų rekomendacijų pateiktų 2018 metais, įgyvendinimo procentas iki 2019 m. peržiūros sudarė 95 proc.

7. VAT veiklos kokybės užtikrinimas

Siekiant užtikrinti VAT veiklos efektyvumą Palangos kredito unijos darbuotojai savalaikiai pateikinėdavo prašomą informaciją, kas leido užtikrinti vidaus audito kokybės gerinimą bei tinkamą bendradarbiavimą su vadovybe. Išorinis VAT veiklos vertinimas nebuvo atliekamas.

Atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos Kokybės standarto 1100 „Nepriklausomumas ir objektyvumas“ nuostatas, vidaus audito tarnybos nepriklausomumas yra laikomas užtikrintu tuo atveju, kai vidaus audito tarnybai atitinkami organai tvirtina ne tik nuostatus, planą ir pan., bet ir kai yra patvirtinamas vidaus audito biudžetas ir išteklių planas.“ 2019 m. patvirtintame KU biudžete vidaus audito tarnybos biudžetas nebuvo planuojamas atskirai bei atitinkamai nebuvo patvirtintas, dėl neesminės sumos bendroje sąmatoje. Todėl metinėje tarnybos veiklos ataskaitoje atsiskaitymas apie 2019 m. biudžeto vykdymą - neteikiamas.

8. Kita veikla

2019 m. Vidaus audito tarnyba dalį laiko skyrė konsultacinei veiklai – buvo suteikiamos konsultacijos susijusios su mokesčiais ar kitais veiklos klausimais.

9. Išvados ir gairės 2020 metams

1. 2019 m. Vidaus audito tarnybos planas įvykdytas 100 procentų.
2. Siekiant užtikrinti Vidaus audito tarnybos nepriklausomumą, turėtų būti sudaromas atskiras VAT finansinis biudžetas, kuriame taip pat būtų numatyta pakankamai lėšų mokymams bei kvalifikacijos kėlimui.
3. Kaip ir buvo planuota, 2019 m. didelis dėmesys buvo skiriamas pažangos stebėjimo procesui.
4. Planuojant 2020 metų veiklą dalis auditų bus atlikti pagal LCKU pateiktas rekomendacijas.

Norime priminti, kad audito tarnyba teikia tik atrankiniu būdu gautą informaciją ir vėliau formuluoja rekomendacijas. Jos yra tik rekomendacinio pobūdžio, nes konkrečius sprendimus dėl pareikštų pastabų turi teisę priimti tik valdyba savo kompetencijų ribose.

Vidaus auditorė

Danguolė Matukevičienė